

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. I. 2015-08-24 SKUNDO**

2015 m. spalio 15 d. Nr. S- 204 (7-207/2015)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršelienės
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Linos Vosylienės – pranešėja
Jūratei Dalmantaitei
D. B.

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių administratoriaus atstovui
mokesčių mokėtojui nedalyvaujant

Įvertinusi byloje Pareiškėjo pateiktus įrodymus dėl faktinės centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo gavimo dienos (2015-08-03) bei vadovaudamasi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais, atsižvelgdama į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, pagal kurią faktinio ginčijamo sprendimo įteikimo momentas laikomas atskaitos tašku, nuo kurio pagal Mokesčių administravimo įstatymo 152 str. 2 d. turi būti skaičiuojamas terminas skundui paduoti (2011-06-07 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁷⁵-367/2011, 2013-12-10 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-2423/2013), 2015 m. rugsėjo 29 d. posėdyje išnagrinėjusi R. I. (toliau – Pareiškėjas) 2015-08-24 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2015-06-18 sprendimo Nr. 1A-277, n u s t a t ė:

Muitinės departamentas ginčijamu sprendimu, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 9 punktu ir Mokesčių administravimo įstatymo 150 straipsniu, patvirtino Kauno teritorinės muitinės (toliau – Kauno TM) 2015 m. kovo 10 d. sprendimą Nr. 5PM190323 ir netenkino Pareiškėjo prašymo atleisti nuo apskaičiuotų delspinigių pagal Bendrijos muitinės kodekso 232 straipsnio 2 dalį.

Sprendime nurodoma, jog Kauno apygardos teismas 2014 m. lapkričio 10 d. baudžiamuoju įsakymu baudžiamojame byloje Nr. 1-398-319/2014 nustatė, kad Pareiškėjas ir pilietis S. B. S. neteisėtai įsigijo, laikė ir disponavo 26 367 cigarečių pakelių nepaženklintų nustatyto pavyzdžio ženklais (banderolėmis), dėl ko jis buvo pripažintas kaltu padaręs nusikalstamą veiką, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamojame kodekse 199² straipsnio 1 dalyje. Kauno TM, atsižvelgdama į baudžiamąjį įsakymą, 2015 m. kovo 10 d. sprendimu Nr. 5PM190323 Pareiškėją ir asmenį S. B. S. pripažino solidariais skolininkais už neteisėtai įvežtas ir laikytas cigaretes bei įregistravo 2 727 Eur muito mokesčio, 40 260 Eur akcizo mokesčio, 2 150 Eur akcizo delspinigių, 10 022 Eur pridėtinės vertės mokesčio ir 535 Eur pridėtinės vertės mokesčio delspinigių mokestinę prievolę.

Sprendime nurodoma, jog vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 4 straipsnio 12 punktu skolininku laikomas bet kuris asmuo, privalantis sumokėti skolą muitinei. Skola muitinei yra suprantama kaip asmens prievolė sumokėti pagal galiojančias Bendrijos nuostatas atitinkamoms prekėms taikomų importo muitų (importo skola muitinei) sumą (Bendrijos muitinės kodekso 4 straipsnio 9 punktas). Vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 1 dalimi, importo skola muitinei atsiranda: a) neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes arba; b) neteisėtai įvežant į kitą tos teritorijos dalį prekes, esančias laisvojoje zonoje arba laisvajame sandėlyje. Vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsniu, neteisėtu įvežimu laikomas bet koks prekių įvežimas pažeidžiant 38–41 straipsnių ir 177 straipsnio antrosios įtraukos nuostatas. Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalis nustato, kad skolininkais laikomi: asmuo, neteisėtai įvežęs tokias prekes; bet kurie asmenys, dalyvavę neteisėtai įvežant prekes ir žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad toks prekių įvežimas neteisėtas; ir bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Bendrijos muitinės kodeksas, kuris tiesiogiai taikomas Lietuvos Respublikoje, nereikalauja, kad asmuo faktiškai būtų neteisėtai įvežęs prekes į Bendrijos muitų teritoriją tam, kad jis būtų pripažintas skolininku. Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalimi norima plačiai apibrėžti skolininko sąvoką, atsižvelgiant į skolininkų solidarumo taisyklę, nurodytą Bendrijos muitinės kodekso 213 straipsnyje, pagal kurią keli asmenys, turintys sumokėti skolą muitinei, už tokią skolą atsako solidariai (Europos Teisingumo Teismo 2004 m. rugsėjo 23 d. sprendimas byloje *Spedition Ulutrans* Nr. C-414/02, 31 punktas). Todėl sprendime nurodoma, jog aplinkybė, kad Pareiškėjas pats neteisėtai neįvežė (nedalyvavo įvežant) į Bendrijos muitų teritoriją ginčo prekių, nėra reikšminga, sprendžiant jo pripažinimo skolininku pagal Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečią įtrauką klausimą.

Sprendime nurodoma, jog iš Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečios įtraukos loginės konstrukcijos matyti, kad joje nustatytos dvi kumuliatyvos (t. y. turinčios egzistuoti kartu) sąlygos asmenį pripažinti skolininku: pirma, šie asmenys turi būti įsigiję arba laikę neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes ir, antra, šių prekių įsigijimo arba gavimo metu jie žinojo arba yra protingas pagrindas manyti, kad turėjo žinoti, jog jos (prekės) buvo įvežtos neteisėtai. Netenkinant bent vienos iš šių sąlygų, asmuo negali būti pripažįstamas privalančiu mokėti importo skolą muitinei (importo muitus) minėtos nuostatos pagrindu (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. lapkričio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2619/2011). Nurodoma, kad nagrinėjamo ginčo atveju Kauno apygardos teismo 2014 m. lapkričio 10 d. baudžiamuoju įsakymu yra nustatyta, kad Pareiškėjas neteisėtai disponavo ir laikė 26 367 vnt. cigarečių pakelių, paženklintų Baltarusijos Respublikos ir Rusijos Federacijos akcizo ženklais be įsigijimo dokumentų. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pirmoji sąlyga yra tenkinama.

Vertinant, ar yra tenkinama antroji sąlyga, pirmiausia sprendime pastebėta, kad Europos Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, jog pripažinimui „skolininku“ pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečios įtrauką taikomos sąlygos, pagrįstos subjektyviu vertinimu, t. y. fiziniai arba juridiniai asmenys turėjo sąmoningai įsigyti arba laikyti neteisėtai įvežtas prekes (2004 m. rugsėjo 23 d. sprendimo byloje *Spedition Ulustrans*, C-414/02, 27 ir 28 punktai; 2005 m. kovo 3 d. sprendimo byloje *M. P. ir kt.*, C-195/03, 40 punktas). Taip pat pastebėta, kad, kaip matyti iš ginčo teisiniams santykiams taikytinų teisės normų, sprendžiant neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes įsigijusio ir (arba) laikiusio asmens pripažinimo muitinės skolininku klausimą, Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečia įtrauka nereikalauja įrodyti, kad asmuo tikrai žinojo, jog įsigyja (gauna) neteisėtai į pastarąją teritoriją įvežtas prekes. Aptariamai sąlygai muitinės skolai atsirasti pakanka nustatyti, kad yra protingas pagrindas manyti, jog asmuo turėjo žinoti, kad įsigijo (gavo) ir (arba) laikė prekes, kurios buvo įvežtos neteisėtai.

Sprendime nurodoma, jog nagrinėjamoje byloje objektyviais duomenimis nustatyta, kad Pareiškėjas disponavo 26 367 vnt. cigarečių pakelių, paženklintų Baltarusijos Respublikos ir Rusijos Federacijos specialiais (fiskaliniais) ženklais – banderolėmis, t. y. įgijo (gavo) prekes, kurioms Lietuvos Respublikos įstatymais ir norminiais teisės aktais buvo nustatyti specialūs jų (prekių) išleidimo į laisvą apyvartą reikalavimai, taip pat – pareiga Lietuvoje skirtą parduoti apdorotą tabaką paženklinti

nacionalinėmis banderolėmis (Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 32 straipsnis). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, kad visiems žinoma ir neįrodinėtina aplinkybe laikomas faktas, jog Lietuvos rinkoje greta teisėtai į laisvą apyvartą išleistų tam tikru mastu cirkuliuoja ir neteisėtai išleisti (įvežti) apdoroto tabako gaminiai, o ženklimas specialiais ženklais – banderolėmis – yra vienas iš būdų atskirti šias prekes (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. lapkričio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2619/2011). Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjo įgytos ginčo prekės buvo paženklintos Baltarusijos Respublikos ir Rusijos Federacijos specialiais (fiskaliniais) ženklais – banderolėmis ir į didelį įgytų prekių kiekį (26 367 vnt. pakelių), Pareiškėjas elgdamas rūpestingai, atidžiai bei sąžiningai, turėjo suprasti, kad įgijo (gavo) neteisėtai į šalies teritoriją įvežtus tabako gaminius. Taigi, Muitinės departamento nuomone, tenkinama ir antroji sąlyga. Pažymėta, kad skunde nurodomos aplinkybės (Pareiškėjui cigaretes pardavę asmenys jas įvežė nedideliais kiekiais ir užtikrindavo, kad visi mokesčiai yra sumokėti; Pareiškėjas cigarečių nematė ir nežinojo, ar jos yra su banderolėmis) nepanaikina Pareiškėjo pareigos žinoti savo teisinę padėtį, išsiaiškinti jam pagal įstatymus tenkančias pareigas bei jas tinkamai vykdyti (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. rugsėjo 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴² - 877/2009). Remdamasis tuo, kas išdėstyta, Muitinės departamentas daro išvadą, kad Pareiškėjas žinojo (ar pagal nustatytas aplinkybes turėjo žinoti), kad įsigijo (gavo) neteisėtai į Bendrijos teritoriją įvežtas ginčo prekes, todėl Pareiškėjas pagrįstai buvo pripažintas muitinės skolininku pagal Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečią įtrauką.

Sprendime nurodoma, jog pagal Bendrijos muitinės kodekso 233 straipsnio 1 dalies d punktą, nepažeidžiant galiojančių nuostatų, susijusių su skolos muitinei egzistavimo trukme ir tokios skolos neišieškojimu teisiškai pripažinus skolininką nemokiu, skola muitinei išnyksta, jeigu prekės, su kuriomis susijusi skola muitinei yra atsiradusi vadovaujantis 202 straipsniu, sulaikomos jų neteisėto įvežimo metu ir tuo pat metu arba vėliau konfiskuojamos. Analogiškai minėtą nuostatą aiškina ir Europos Teisingumo Teismas (2009 m. balandžio 2 d. sprendimas byloje *Veli Elshani vs. Hauptzollamt Linz* Nr. C-459/07) konstatavęs, kad Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnis ir 233 straipsnio pirmosios pastraipos d punktas turi būti aiškinami taip, kad skola muitinei išnyksta, tik jei neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtos prekės sulaikomos prieš minėtų prekių išvežimą iš pirmosios šioje teritorijoje esančios muitinės įstaigos. Nurodoma, kad Pareiškėjo laikytos cigaretės buvo surastos ir paimitos ne jų įvežimo į Bendrijos muitų teritoriją metu, o jas jau įvežus t. y. laikant Bendrijos muitų teritorijoje. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Muitinės departamentas daro išvadą, kad ta aplinkybė, jog cigaretės vėliau buvo sunaikintos, skolos muitinei prievolės atsiradimui jokios reikšmės neturi. Pažymėta, kad vadovaujantis Europos Teisingumo Teismo praktika (2010 m. balandžio 29 d. sprendimas byloje *Dansk Transport og Logistik vs. Skatteministeriet* Nr. C-230/08) skola muitinei dėl prekių konfiskacijos ir sunaikinimo galėtų išnykti tik tuo atveju, jei prekės būtų buvusios sulaikytos pirmosios prekių įvežimo į Bendrijos muitų teritoriją muitinės įstaigos zonoje prie Bendrijos išorinės sienos, tačiau tokių aplinkybių byloje nenustatyta.

Dėl atleidimo nuo delspinigių sprendime nurodoma, jog Pareiškėjas suformulavo prašymą atleisti nuo apskaičiuotų delspinigių, kaip pagrindą atleisti nuo delspinigių Pareiškėjas nurodo Bendrijos muitinės kodekso 232 straipsnio 2 dalies a punktą, kuris numato muitinės teisę neskaičiuoti delspinigių, jeigu atsižvelgiant į skolininko padėtį tai galėtų sukelti rimtų ekonominių ir socialinių sunkumų ir teigia, kad nagrinėjamu atveju yra pagrindas šią nuostatą taikyti. Muitinės departamentas pažymi, kad Pareiškėjo prašyme nurodytas atleidimo nuo delspinigių pagrindas (Bendrijos muitinės kodekso 232 straipsnio 2 dalis) yra taikomas tik sprendžiant atleidimo nuo maito delspinigių klausimą, o kitų atleidimo nuo delspinigių pagrindų Pareiškėjas savo prašyme nenurodė. Tuo tarpu, ginčijamu sprendimu yra apskaičiuoti akcizo ir PVM delspinigiai, kurių atleidimo pagrindai nustatyti Mokesčių administravimo įstatymo 100 straipsnio 1 dalyje ir 141 straipsnio 1 dalyje. Sprendime nurodoma, jog Pareiškėjas negali būti atleistas nuo akcizo ir PVM delspinigių Pareiškėjo prašyme nurodytu pagrindu (Bendrijos muitinės kodekso 232 straipsnio 2 dalis). Muitinės departamentas sprendime taip pat pažymi, kad Pareiškėjas turi teisę, vadovaudamasis Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2004-05-07 įsakymu Nr. 1B-481 patvirtintomis Atleidimo nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių taisyklių nuostatomis, Kauno teritorinei muitinei pateikti

prašymą dėl atleidimo nuo skundžiamu sprendimu apskaičiuotų akcizo ir PVM delspinigių, remdamasis Mokesčių administravimo įstatyme numatytais atleidimo nuo delspinigių pagrindais.

Pareiškėjas nurodo, kad su Muitinės departamento 2014-06-18 sprendimu Nr. 1A-277 nesutinka ir mano, kad jis neteisingas ir neteisėtas, prieštaraujantis teisės normų tikslams.

Dėl termino skundai paduoti Pareiškėjas paaiškina, kad ginčijamo Muitinės departamento sprendimo, kuris jam labai aktualus, nekantriai laukė kiekvieną dieną, todėl savo pašto dėžutę iki sprendimo gavimo tikrindavo kiekvieną dieną, o kartais ir dažniau. Tvirtina, kad minėtas sprendimas į jo pašto dėžutę nebuvo patekęs. Todėl Pareiškėjas savo iniciatyva dėl minėto sprendimo susisiekė telefonu su Muitinės departamento specialiste ir šios buvo patikintas, kad 2015-06-18 Muitinės departamento sprendimas Nr. 1A-277 jam buvo išsiųstas, o Pareiškėjui pokalbio metu nurodžius, kad vis dėlto jis sprendimo negavo, Pareiškėjui buvo pasiūlyta 2015-06-18 Muitinės departamento sprendimą Nr. 1A-277 pasiimti betarpiškai, ką Pareiškėjas ir padarė, nuvykęs į Kauną.

Pareiškėjo vertinimu, siųsdama neregistruotu laišku 2015-06-18 Muitinės departamento sprendimą Nr. 1A-277, Muitinės departamentas pažeidė teisės normas, dėl ko buvo pažeistos jo teisės dėl tinkamo laiško įteikimo (pažeistas Vyriausybės nutarimo „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ 42 punktas, pagal kurį atsakymai, kuriuose yra privačios informacijos, asmeniui siunčiami tik registruota pašto siunta).

Pareiškėjas pažymi, kad Kaune, pasiimant 2015-06-18 Muitinės departamento sprendimą Nr. 1A-277, Kauno TM Mokesčių apskaitos ir išieškojimo skyrius viršininko pavaduotoja R. K. uždėjo antspaudą su parašu, patvirtinančiu, kad 2015-06-18 Muitinės departamento sprendimas Nr. 1A-277 buvo jam išduotas 2015-08-03. Pareiškėjas akcentuoja, kad 2015-06-18 Muitinės departamento sprendimą Nr. 1A-277 gavo tik 2015-08-03, taigi paskutinė termino diena skundai paduoti yra 2015-08-24. Pareiškėjo vertinimu, nagrinėjamu atveju būtent ši data, vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais (ABTĮ 4 str. 6 d.), ir turi būti laikoma laiško įteikimo jam diena. Pareiškėjo teigimu, terminas skundai paduoti dėl 2015-06-18 Muitinės departamento sprendimo Nr. 1A-277 nėra praleistas.

Pareiškėjas skunde nurodo argumentus dėl skolos muitinei pagrįstumo. Pareiškėjas pažymi, kad 2015-06-18 Muitinės departamentas priėmė sprendimą Nr. 1A-277 remdamasis Kauno apygardos teismo 2014-11-10 baudžiamuoju įsakymu baudžiamajoje byloje Nr. 1-398-319/2014. Pareiškėjo teigimu, iš šiame įsakyme išdėstytų motyvų akivaizdu, kad visą kiekį cigarečių su Baltarusijos Respublikos banderolėmis jis pirkė per kelis kartus maždaug pusės metų laikotarpiu iš nepažįstamų asmenų. Paprastai tai būdavo tolimų reisų vairuotojai. Nei vieno iš jų jis asmeniškai nepažinojo. Tiesiog per draugus jie jį susirasdavo. Jie skambindavo į Pareiškėjo mobiliojo ryšio telefoną ir pasiūlydavo. Ką pasiūlydavo, tą jis ir nupirkdavo. Tų asmenų, iš kurių pirkdavo cigaretes, asmeniškai nepažinojo, su jais po cigarečių nupirkimo daugiau nekontaktavo. Pareiškėjas pažymi, kad šios aplinkybės buvo konstatuotos baudžiamajame įsakyme Lietuvos Respublikos vardu. Teigia, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 31 straipsnį niekas negali būti baudžiamas už tą patį nusikaltimą antrą kartą, tačiau skundžiamu Muitinės sprendimu siekiama jį nubausti antrą kartą už tą pačią veiką, todėl skundžiamas sprendimas nepagrįstas ir neteisėtas.

Pareiškėjas pažymi, kad 2015-06-18 Muitinės departamentas savo sprendime Nr. 1A-277 nepagrįstai aiškina ir taiko Bendrijos muitinės kodekso 4 straipsnį, kuris apibrėžia skolininko sampratą ir ignoruoja kodekso 13 punktą, kuriame įtvirtinta, kad muitinės priežiūra turėtų pasireikšti ne jau už tą patį kartą nubausto asmens baudimu antrą kartą, o priemonėmis, kurios privalo būti taikomos šios institucijos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi muitinės veiklos taisyklių. Teigia, kad prekės jau nenustatytą laiką į Bendrijos muitų teritoriją buvo įvežtos kitų, jam nežinomų asmenų, kuriems pagal Bendrijos muitinės kodekso 40 straipsnį ir kilo prievolė sumokėti privalomus mokesčius. Pareiškėjas atkreipia dėmesį į tai, kad jis nėra prekes (cigaretes) importuojantis asmuo, šį faktą, pasak Pareiškėjo, patvirtina tai, kad jis niekada neturėjo Rusijos Federacijos ar Kaliningrado srities vizų. Teigia, kad neteisingai pritaikytos Mokesčių administravimo įstatymo nuostatos, nes jis negalėjo įvežti cigarečių iš Rusijos ar kitų šalių, nes neturėjo ir neturi dokumentų, suteikiančių teisę patekti į Rusiją ar kitas ne Europos Bendrijos šalis. Pareiškėjas pažymi, kad 2014-11-10 baudžiamuoju įsakymu

baudžiamojoje byloje Nr. 1-398-319/2014 konstatuota, kad jis pirko iš kitų asmenų cigaretes Lietuvos Respublikoje, o ne įvežė per Europos Bendrijos sieną. Tvirtina, kad ginčo prekių nei teisėtai, nei neteisėtai neįvežė į Bendrijos muitų teritoriją, nedalyvavo jas įvežant ir niekaip kitaip neprisidėjo prie jų įvežimo ir nežino, kas iš tikrųjų aptariamas cigaretes su kitų šalių banderolėmis neteisėtai įvežė į Bendrijos muitų teritoriją.

Pareiškėjas taip pat pažymi, kad 2015-06-18 Muitinės departamentas savo sprendime Nr. 1A-277 nepateikė jokių įrodymų, kad už ginčo cigaretes nebuvo sumokėti akcizo, maito ir PVM mokesčiai. Teigia, kad Lietuvos muitinė, remiantis Bendrijos muitinės kodekso 38 straipsniu, privalėdama į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes prižiūrėti nuo jų įvežimo į šią teritoriją momento, apskaičiuoti vežėjui mokesčius už prekes, to nedarė ir neužtikrino mokesčių apskaičiavimo, taip mokestinę našta perkeldama Pareiškėjui. Pareiškėjas teigia, kad nerūko ir todėl neturėjo jokio supratimo, kiek cigaretes kainuoja mažmeninėje prekyboje ne Europos Bendrijos teritorijoje mažmeninėje prekyboje, taip pat nurodo, kad buvo patikintas cigarečių pardavėjų, kad už jas yra sumokėti mokesčiai, todėl negalėjo žinoti ar numanyti, kad minėtos prekės yra neapmokestintos akcizais ir PVM nustatyta tvarka, tvirtina, kad nežinojo, ar minėtos cigaretes yra su Lietuvos Respublikos ar kitų šalių banderolėmis. Nurodo, kad tiesiog siekė sudaryti civilinį sandorį (būti tik tarpininku parduodant prekes), todėl jis neįpareigotas rūpintis, ar cigarečių pardavėjas jas įvežė į Bendrijos muitų teritoriją teisėtai ar neteisėtai, ar jis visiškai atsiskaitė, ar neatsiskaitė su muitine sumokėdamas importo mokesčius ir pan. Pabrėžia, kad rinkoje (Gariūnų turgavietėje) įvairių prekių pardavėjai ne visada išduoda prekių įsigijimo dokumentus, pavyzdžiui, perkant avalynę, maisto produktus ir pan. Turgaus pardavėjai neišduoda net kasos kvitų, ką jau kalbėti apie cigarečių įsigijimo dokumentų išdavimą. Kita vertus, teigia, kad priemonių išreikalauti iš cigarečių pardavėjų aukščiau minėtus dokumentus cigarečių įsigijimo momentu jis neturėjo. Joks šiai dienai Lietuvos Respublikoje galiojantis teisės aktas, Pareiškėjo vertinimu, neįpareigoja jo imtis visų priemonių sužinoti, ar įsigijamos prekės yra teisėtai kitų subjektų įvežtos į Bendrijos muitų teritoriją. Pareiškėjas akcentuoja, kad neteisėto cigarečių importo į Bendrijos muitų teritoriją pats nebuvo atlikęs, todėl ir jo atžvilgiu skola muitinei negalėjo atsirasti, todėl jis negali būti Muitinės traktuojamas kaip skolininkas muitinei. Pareiškėjas pažymi, kad nepateikta jokių įrodymų, kad jis žinojo arba turėjo žinoti, kad cigaretes yra įvežtos neteisėtai, tvirtina, kad neturėjo jokio supratimo, ar aptariamos prekės (cigaretės) buvo įvežtos neteisėtai. Vien tas faktas, kad norėjo kažkam perleisti cigaretes, kategoriškai nereiškia, kad jis žinojo arba yra pagrindas manyti, kad turėjo žinoti, jog jos įvežtos į Bendrijos muitų teritoriją neteisėtai.

Pareiškėjas nurodo, kad nepirko cigarečių dėžėmis, pirko jas vienetais (apie 10 vnt. kas kartą), o asmenys, kurie atveždavo cigaretes mažais kiekiais duodavo jam suprasti, kad jos yra įvežtos teisėtai. Teigia, kad tikrai nesiekė išvengti mokesčių, kad jo veiksmai jokių būdu į tai nukreipti nebuvo. Todėl, Pareiškėjo vertinimu, mokesčių administratorius apskaičiavo akcizų mokesčius ne tam subjektui, kuris pagal Akcizų, Muitų ir PVM įstatymus privalėtų juos sumokėti. Mokesčių administratorius, Pareiškėjo teigimu, iškraipo teismo nustatytą ir įsiteisėjusiu teismo įsakymu patvirtintas aplinkybes.

Nurodo, kad visos cigaretes, nuo kurių buvo apskaičiuoti skundžiami mokesčiai, buvo Kauno apygardos teismo 2014-11-10 baudžiamuoju įsakymu baudžiamojoje byloje Nr. 1-398-319/2014 konfiskuotos kaip kontrabandos dalykas ir sunaikintos, todėl, remiantis Bendrijos muitinės kodekso 233 straipsniu, skola muitinei negalėjo būti skaičiuojama ir įregistruojama: cigaretės į apyvartą nepateko, todėl anksčiau nurodytų sumų apskaičiavimas nėra pagrįstas ir pateisinamas, prieštarauja Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 daliai, kuris reglamentuoja, kad mokesčių administratorius, administruodamas mokesčius, privalo vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais. Pareiškėjo vertinimu, valstybė muitais ir mokesčiais apmokestina tik tas prekes, kurios yra išleistos į apyvartą (Bendrijos muitinės kodekso 4 str. 7 p.), o šiuo atveju prekės nebuvo išleistos į apyvartą.

Pareiškėjas taip pat pažymi, kad jo pripažinimas skolininku muitinei laikytinas pakartotiniu persekiojimu dėl padarytos veikos, todėl ši procedūra laikytina pažeidžiančia Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos nuostatas. Nurodo, kad Teisingumo Teismas yra konstatavęs, jog vertinant, ar asmuo galėjo žinoti, kad disponuoja atitinkamomis prekėmis, už kurias turi būti sumokėti mokesčiai, reikia atsižvelgti ir į laikotarpio, kuriuo asmuo atitinkamų prekių pardavėjui teikė savo paslaugas (prekes), trukmę, jei tarpininkas savo paslaugas teikė ilgą laiką, gali pasirodyti mažai tikėtina,

kad jis negalėjo žinoti apie pardavėjo turimas prekes, kad jos yra ne su mūsų šalies banderolėmis. Pareiškėjas tvirtina, kad niekada nebuvo baustas iki šiol, niekada neatlikinėjo jokių sandorių su kontrabandinėmis prekėmis (prekėmis, už kurias nėra sumokėti importo mokesčiai) ir tai pirmas ir paskutinis toks įvykis jo gyvenime. Supratimo, kokia yra reali cigarečių rinkos kaina neturėjo, nes jomis niekada anksčiau neprekiavo ir niekada pats nerūkė. Teigia, kad neteisingai taikytos jo atžvilgiu ir Akcizų įstatymo nuostatos, nes nebuvo nustatyta, kad jis importavo akcizines prekes (cigaretes). Pareiškėjas skunde taip pat teigia, kad turėjo būti aiškiai įvardintas prievolės atsiradimo momentas, akcentuoja, kad paprastai pagal Lietuvos Respublikos įstatymus neatsiranda solidarioji mokesčių mokėtojų pareiga dėl tam tikrų mokesčių sumokėjimo, mokestinės prievolės yra individualizuotos ir turi būti aiškus mokesčio mokėtojas, o Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme nėra tiesiogiai įtvirtinta solidari skolininkų atsakomybė.

Pareiškėjas skunde išdėsto argumentus dėl delspinigių mokėjimo. Nurodo, kad jo turtinė padėtis šiuo metu yra itin bloga, o delspinigių skaičiavimas dar labiau ją pablogintų. Pagal Bendrijos muitinės kodekso 232 str. 2 d. a punktą muitinė turi teisę neskaičiuoti delspinigių, jeigu atsižvelgiant į skolininko padėtį tai galėtų jam sukelti rimtų ekonominių ir socialinių sunkumų. Pareiškėjas skunde cituoja MAĮ 100 str. nuostatas ir teigia, kad nors nesutinka su 2015-06-18 Muitinės departamento prie Finansų ministerijos sprendimu Nr. 1A-277, tačiau pagal teismų formuojamą praktiką kaltės dėl padaryto pažeidimo neigimas neužkerta kelio taikyti Bendrijos muitinės kodekso 232 str. 2 d. nuostatas. Akcentuoja, kad šiuo metu jo ekonominė situacija yra labai prasta ir prašo neskaičiuoti delspinigių. Jokio nekilnojamojo turto, automobilių ir lėšų banke Pareiškėjas teigia neturintis, jo gaunama neįgalumo pašalpa yra tik 174 Eur, jokių kitų pajamų teigia neturintis. Nurodo, kad iš pateiktų prie skundo dokumentų matyti, kad jis darbingas tik 30 proc., jam yra nustatyta sunki liga ir darbo su tokiomis ligomis susirasti praktiškai neįmanoma. Pareiškėjo vertinimu, egzistuoja teisinės sąlygos atleisti jį nuo priskaičiuotų delspinigių, nes delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu.

Vadovaudamasis tuo, kas išdėstyta, Pareiškėjas prašo panaikinti 2015-06-18 sprendimą Nr. 1A-277 bei atleisti jį nuo 2 685 Eur delspinigių (akcizo 2 150 Eur ir PVM 535 Eur).

Iš bylos medžiagos matyti, kad Muitinės departamento 2015-06-18 sprendimas Nr. 1A-277 tvirtintinas. Ginčas byloje yra kilęs dėl neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtų prekių (cigarečių) apmokestinimo importo mokesčiais pagrįstumo. Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas pažeisdamas nustatytą tvarką, neteisėtai disponavo akcizais apmokestinamomis prekėmis – 26 367 pakeliais cigarečių su Baltarusijos Respublikos ir Rusijos Federacijos banderolėmis, nepaženklinutų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka Finansų ministro patvirtinto pavyzdžio banderolėmis. Cigarečių įsigijimo dokumentų bei dokumentų, patvirtinančių prekių turimą Bendrijos statusą ar įrodančių importo muitų ir kitų mokesčių sumokėjimą už šias iš trečiųjų šalių į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes, Pareiškėjas nepateikė. 2014 m. lapkričio 10 d. Kauno apygardos teismo baudžiamuoju įsakymu baudžiamojoje byloje Nr. 1-398-319/2014 Pareiškėjas pripažintas kaltu, padaręs nusikaltimą, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 199² straipsnio 1 dalyje. Dėl šių faktinių aplinkybių ginčo byloje nėra.

Vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202 str. 1 dalies a punktu, neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes, atsiranda skola muitinei. Skolos atsiradimo momentas yra įtvirtintas to paties straipsnio 2 d., t. y. skola muitinei atsiranda neteisėto prekių įvežimo į Bendrijos muitų teritoriją momentu. Pagal to paties straipsnio 3 dalį skolininkais laikomi asmenys, neteisėtai įvežę ar dalyvavę įvežant tokias prekes, o taip pat bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo metu žinoję (yra pagrindo manyti, turėję žinoti), kad jos buvo įvežtos neteisėtai.

Taigi Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalimi norima plačiai apibrėžti skolininko sąvoką, atsižvelgiant į skolininkų solidarumo taisyklę, nurodytą šio teisės akto 213 straipsnyje, pagal kurią keli asmenys, turintys sumokėti skolą muitinei, už tokią skolą atsako solidariai. Todėl Komisija pažymi, kad aplinkybė, jog Pareiškėjas pats neteisėtai neįvežė (nedalyvavo įvežant) į Bendrijos muitų teritoriją ginčo prekių, nėra reikšminga sprendžiant jo pripažinimo skolininku Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečios įtraukos pagrindu klausimą.

Komisija, atsižvelgusi į Pareiškėjo skundo motyvus ir remdamasi Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio nuostatomis, daro išvadą, kad nagrinėjamu atveju būtina nustatyti, ar yra pakankamas pagrindas konstatuoti, jog Pareiškėjas žinojo (turėjo žinoti), jog neteisėtai disponavo akcizais apmokestinamomis prekėmis, t. y. neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtais 26 367 cigarečių pakeliais, pažymėtais Baltarusijos Respublikos ir Rusijos Federacijos banderolėmis.

Iš 2014 m. lapkričio 10 d. Kauno apygardos teismo baudžiamojo įsakymo baudžiamojoje byloje Nr. 1-398-319/2014 matyti, kad Pareiškėjas pripažintas kaltu, padaręs nusikaltimą, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 199² straipsnio 1 dalyje, t. y. įgijo ir laikė, pažeisdamas nustatytą tvarką, akcizais apmokestinamas prekes. Pareiškėjas šių aplinkybių ne tik neginčijo, bet, kaip matyti iš minėto 2014 m. lapkričio 10 d. Kauno apygardos teismo baudžiamojo įsakymo baudžiamojoje byloje Nr. 1-398-319/2014, pripažino padaręs baudžiamojo įstatymo numatytą veiką.

Taigi byloje neginčijamai įrodyta, kad Pareiškėjas neteisėtai įgijo ir laikė cigaretes, paženklintas Baltarusijos Respublikos ir Rusijos Federacijos banderolėmis. Tačiau Pareiškėjas teigia, kad mokesčių administratorius neįrodė, jog jis žinojo ar turėjo žinoti, kad minėtos cigaretės į Bendrijos muitų teritoriją įvežtos neteisėtai. Atsižvelgdama į šiuos Pareiškėjo skundo motyvus, Komisija pažymi, kad teisėtai įvežtų ar prekybos vietose realizuojamų cigarečių, paženklintų Baltarusijos Respublikos ar Rusijos Federacijos banderolėmis, Lietuvoje nėra. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-04-09 nutarimu Nr. 408 patvirtintų Apdoroto tabako, etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų ženklavimo specialiais ženklais – banderolėmis taisyklių 5 punktą ant cigarečių pakuotės turi būti užklijuoti finansų ministro patvirtinto pavyzdžio specialūs ženklai – banderolės, tuo tarpu Pareiškėjo laikytos (įsigytos) cigaretės buvo paženklintos Baltarusijos Respublikos bei Rusijos Federacijos banderolėmis ir šių cigarečių kiekis (26 367 pakeliai) stipriai viršijo leidžiamą laikyti tokių cigarečių kiekį. Savo ruožtu, ypač turint omenyje plačiai visuomenėje žinomą cigarečių kontrabandos problemą, akivaizdu, jog Pareiškėjas, laikydamas aptariamus tabako gaminius, kurie nebuvo paženklinti Lietuvos Respublikos specialiais ženklais, turėjo suprasti, kad jie (gaminiai) į laisvą apyvartą buvo išleisti neteisėtai. Tokio vertinimo negali paneigti Pareiškėjo skundo argumentai, esą jis nerūko, todėl cigarečių rinkos kainos nežinantis, nes iš bylos medžiagos matyti, kad menkai pažįstami asmenys būtent Pareiškėjui siūlė įsigyti cigarečių. Vien tai, kad Pareiškėjas pats aktyviai dalyvavo tariantis dėl ginčo cigarečių perpardavimo Lenkijos Respublikos subjektams, sudaro pakankamą pagrindą manyti, kad Pareiškėjas suprato, kad jos apyvartoje yra neteisėtai. Pareiškėjo skundo argumentai, esą jis anksčiau nesivertė prekybos cigaretėmis veikla, todėl nežinojo, nei kaip jos turi būti ženklinamos, nei jų rinkos kainos, vertintini kaip nepagrįsta gynybinė Pareiškėjo pozicija siekiant išvengti mokesčių prievolės. Dar kartą pastebėtina, kad visiems žinoma ir neįrodinėtina aplinkybe laikomas faktas, jog Lietuvos rinkoje greta teisėtai į laisvą apyvartą išleistų tam tikru mastu cirkuliuoja ir neteisėtai išleisti (įvežti) apdoroto tabako gaminiai, o ženklavimas specialiais ženklais – banderolėmis – yra vienas iš būdų atskirti šias prekes.

Komisija, atsižvelgusi į minėtas aplinkybes, taip pat į tai, kad Pareiškėjas pripažino neteisėtai įsigijęs ir laikęs ginčo cigaretes, į įsiteisėjusiame 2014 m. lapkričio 10 d. Kauno apygardos teismo baudžiamajame įsakyme baudžiamojoje byloje Nr. 1-398-319/2014 konstatuotas faktines aplinkybes, įvertinusi Pareiškėjo skunde nurodytas minėtų cigarečių laikymo aplinkybes ir tikslus, daro išvadą, kad yra pakankamas pagrindas konstatuoti, jog Pareiškėjas žinojo (turėjo žinoti), kad jo įsigytos ir laikytos cigaretės į Lietuvos Respublikos teritoriją (Bendrijos muitų teritoriją) įvežtos neteisėtai. Komisijos nuomone, jei asmuo pripažįsta, jog neteisėtai laiko prekes (cigaretes iš trečiųjų šalių), t. y. pripažįsta, jog neturi jokių šių cigarečių įsigijimo dokumentų, taip pat dokumentų, patvirtinančių prekių turimą Bendrijos statusą ar įrodančių importo muitų ir kitų mokesčių sumokėjimą už šias Lietuvos Respublikos teritorijoje esančias (jau įvežtas) prekes, o pagal minėtą teisinį reglamentavimą tokių prekių teisėtu pagrindu šalies teritorijoje būti negali, tai toks asmuo tikrai turi suvokti (žinoti), kad prekės įvežtos neteisėtai. Taigi Muitinės departamentas pagrįstai konstatavo, kad, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio nuostatomis, Pareiškėjas laikomas skolininku ir jam pagrįstai už neteisėtai įvežtų į Bendrijos muitų teritoriją cigarečių gabenimą įregistruota importo mokesčių skolą muitinei.

Atsižvelgiant į Bendrijos muitinės kodekso 4 straipsnio 12 punkte apibrėžiamą muitinės skolininko sąvoką, asmuo, kuris pripažįstamas muitinės skolininku dėl prekių importo, laikomas importuotoju ir pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2 straipsnio 25 dalį (2010-11-30 įstatymo

Nr. XI-1187 redakcija), 94 straipsnio 3 dalį (2004 m. sausio 15 d. įstatymo Nr. IX-1960 redakcija). Šiame sprendime jau yra konstatuota, jog Pareiškėjas pagrįstai buvo pripažintas skolininku muitinei pagal Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečią įtrauką, todėl, vadovaujantis PVM įstatymo 94 straipsnio 3 dalimi (2004 m. sausio 15 d. įstatymo Nr. IX-1960 redakcija), būtent jam tenka pareiga sumokėti PVM už ginčo prekes (cigaretes). Apibendrinant tai, kas paminėta anksčiau, darytina išvada, kad pareiga sumokėti importo PVM Pareiškėjui buvo nustatyta pagrįstai. Vadovaujantis Akcizų įstatymo (2010-04-01 įstatymo Nr. XI-722 redakcija) 9 str. 1 dalies 8 p., prievolė mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje atsiranda už laikomas specialiais ženklais – banderolėmis nepaženklintas akcizais apmokestinamas prekes, kurios šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka privalo būti paženklintos banderolėmis, o, vadovaujantis minėto įstatymo 9 str. 9 d., prievolė mokėti akcizus tenka asmeniui, laikančiam šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytas akcizais apmokestinamas prekes, taigi darytina išvada, kad pareiga sumokėti akcizą už importuojamas akcizais apmokestinamas prekes Pareiškėjui buvo nustatyta pagrįstai.

Pareiškėjas savo skunde pateikė motyvus dėl dvigubo nubaudimo draudimo principo pažeidimo nagrinėjamu atveju. *Non bis in idem* principas yra įtvirtintas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 7 protokolo 4 straipsnio 1 dalyje. Lietuvos Respublikos Seimas 1995 m. balandžio 27 d. įstatymu „Dėl Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, jos ketvirtą, septintą ir vienuoliką protokolų ratifikavimo“ ratifikavo 1993 m. gegužės 14 d. pasirašytą Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (toliau – Konvencija) bei šios Konvencijos ketvirtąjį, septintąjį bei vienuolikąjį protokolus. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio 3 dalis nustato, kad tarptautinės sutartys, kurias ratifikavo Lietuvos Respublikos Seimas, yra sudedamoji Lietuvos Respublikos teisinės sistemos dalis. Komisija pažymi, kad tiek Konvencijos, kaip tarptautinės kilmės teisės akto, pobūdis, tiek šios Konvencijos paskirtis – žmogaus teisių apsauga – lemia, kad ši Konvencija byloje ginčytiniams teisiniams santykiams Lietuvos Respublikoje taikoma tiesiogiai, o esant kolizijai su nacionaliniais įstatymais, turi taikymo prioritetą jų atžvilgiu. Tiesioginis Konvencijos taikymas reiškia, kad šios Konvencijos nuostatomis galima tiesiogiai remtis Lietuvos Respublikos teismuose, taip pat ir santykiuose su viešojo administravimo subjektais.

Konvencijos 7 protokolo 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad niekas negali būti persekiojamas ar baudžiamas tos pačios valstybės institucijų už nusikaltimą, dėl kurio jis jau buvo išteisintas arba nuteistas galutiniu nuosprendžiu pagal tos valstybės įstatymus ir baudžiamąjį procesą. Kadangi Konvencija yra sudėtinė nacionalinės teisės dalis, kuria asmuo gali tiesiogiai remtis gindamas savo teises, atsižvelgiant į Pareiškėjo pateiktus argumentus, Komisija pažymi, kad šioje byloje sprendžiamas, ar nagrinėjamu atveju nėra pažeidžiama minėta Konvencijos nuostata.

Komisija konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju *non bis in idem* principas nebuvo pažeistas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Muitinės departamentas pagrįstai neskyrė Pareiškėjui baudų pagal MAĮ už mokesčių teisės pažeidimus, nes tai reikštų Konvencijos 7 protokolo 4 straipsnio 1 dalies, ta apimtimi, kuria ji draudžia asmenį pakartotinai bausti, pažeidimą. Atsakydama į skundo argumentus, Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad Pareiškėjas nepagrįstai nurodytą sumokėti 2727 Eur muitą, 10022 Eur PVM, 40260 Eur akcizą laiko sankcija už mokesčių įstatymų pažeidimą. Dėl Pareiškėjui apskaičiuotų 2150 Eur akcizų delspinigių ir 535 Eur PVM delspinigių Komisija pažymi, jog delspinigiai, jų skaičiavimo tvarka, dydis, atleidimo nuo jų sąlygos numatytos MAĮ ketvirtajame skirsnyje, kuris skirtas mokestinės prievolės įvykdymo užtikrinimo būdams reglamentuoti (MAĮ 95–100 str.). Taigi darytina išvada, kad mokesčių teisėje delspinigių pirminė funkcija yra užtikrinti mokestinės prievolės (į)vykdymą, jie pirmiausia yra skirti kompensuoti valstybės finansinius nuostolius, kurie atsiranda (laiku) nesumokėjus mokesčių. Atsižvelgdama į tai, Komisija pažymi, jog Pareiškėjui nurodyti mokėti 2727 Eur muitą, 10022 Eur PVM, 40260 Eur akcizą ir atitinkamai 2150 Eur akcizų delspinigiai ir 535 Eur PVM delspinigiai už mokestinės prievolės neįvykdymą šiuo konkrečiu atveju nelaikytini baudimu pagal Konvencijos 7 protokolo 4 straipsnio 1 dalį, todėl Pareiškėjo skundo argumentai atmestini.

Pareiškėjas skunde nurodo, kad ginčo cigaretės buvo konfiskuotos ir sunaikintos, o tai, Pareiškėjo teigimu, reiškia, kad jo skola muitinei vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 233 str. nuostatomis išnyksta. Komisija dėl šių skundo argumentų pažymi, kad aplinkybė, jog ginčo prekės

vėliau buvo (bus) sunaikintos, prievolei dėl importo mokesčių skolos muitinei jokios reikšmės neturi: aptariamam atveju skola muitinei dėl prekių konfiskacijos ir sunaikinimo galėtų išnykti tik tuo atveju, jei prekės būtų buvusios sulaikytos pirmosios prekių įvežimo į Bendrijos muitų teritoriją muitinės įstaigos zonoje prie Bendrijos išorinės sienos (LVAT 2011-11-18 nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-2619/2011). Tačiau tokių aplinkybių šioje byloje nenustatyta.

Iš Pareiškėjo skundo Komisijai turinio matyti, jog Pareiškėjas prašo Komisijos atleisti jį nuo 2150 Eur akcizų delspinigių ir 535 Eur PVM delspinigių mokėjimo dėl sunkios ekonominės (socialinės) padėties. Todėl Komisija nagrinės, ar Pareiškėjas atleistinas nuo 2150 Eur akcizų delspinigių ir 535 Eur PVM delspinigių mokėjimo MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkto pagrindu.

MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkte numatyta, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo delspinigių, kai juos išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio įstatymo 113 str. 1 d. 3 punktą. MAĮ 113 str. 1 d. 3 punkte numatyta, kad mokestinė nepriemoka gali būti pripažįstama beviltiška, kai netikslinga priverstinai ją išieškoti, nes sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis: fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir reabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpa) arba tokia parama jau teikiama.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, kuris, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 13 straipsniu, formuoja vienodą administracinių teismų praktiką taikant įstatymus, aiškindamas MAĮ 100 str. 1 d. 3 punktą, ne kartą yra pažymėjęs, jog minėtos įstatymo nuostatos negali būti taikomos vien tik formaliai atsižvelgiant į mokesčių mokėtojo priklausymą tam tikrai socialinei grupei, kuriai valstybė paprastai teikia paramą. Asmuo, net ir priklausydamas atitinkamai socialinei grupei (būdamas pensininkas, bedarbis, neįgalusis ar pan.), vis tik gali turėti nemažai turto ir finansinių lėšų, o tokiu atveju jo atleidimas nuo delspinigių jau negalėtų būti pateisinamas ekonominiu ar socialiniu požiūriu (2010-06-07 nutartis adm. byloje Nr. A⁴⁴²-807/2010, paskelbta „Administracinė jurisprudencija“ Nr. 19, 2010 m.; 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-2544/2011; 2011-12-01 nutartis adm. byloje Nr. A⁴⁴²-2900/2011 ir kt).

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad LVAT, nagrinėdamas mokesčių mokėtojų atleidimo nuo delspinigių ir baudų pagrindus, vadovaujasi ne tik MAĮ įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių (baudų) pagrindais, bet ir laikosi pozicijos, kad sprendžiant mokesčių mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų baudų ir delspinigių klausimus, turi būti vadovaujama teisingumo ir protingumo kriterijais bei atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuotą doktriną dėl skiriamų sankcijų už įstatymų pažeidimus (2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-2343/2011; 2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-3447/2011; 2011-09-08 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁷⁵-2144/2011).

Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas yra neįgalus (2015-04-24 išduoto neįgaliojo pažymėjimo Nr. 0977588 duomenimis, asmens darbingumo lygis yra 30 proc.). Kaip jau buvo minėta anksčiau, asmens priklausymas tam tikroms socialinėms asmenų grupėms, kurioms yra reikalinga valstybės parama arba valstybė teikia paramą, nesudaro pagrindo atleisti jį nuo apskaičiuotų delspinigių mokėjimo, jei nustatoma pagrindų konstatuoti, jog mokesčių mokėtojas turi pakankamai lėšų ar kito turto, kuris gali būti panaudotas mokestiniams išsipareigojimams padengti. Tačiau iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas šiuo metu nekilnojamojo ir registruotino kilnojamojo turto, kurį galėtų panaudoti mokestiniams išsipareigojimams padengti, neturi. Komisija, atsižvelgdama į aukščiau nurodytas faktines aplinkybes, konstatuoja, kad šiuo metu reali Pareiškėjo ekonominė (socialinė) padėtis atitinka MAĮ 100 str. 1 d. 3 punkte (MAĮ 113 str. 1 d. 3 p.) nurodytą atleidimo nuo delspinigių pagrindą ir daro išvadą, kad pareigos sumokėti 2150 Eur akcizų delspinigių ir 535 Eur PVM delspinigių Pareiškėjui nustatymas yra netikslingas socialiniu ir ekonominiu požiūriu, todėl Pareiškėjas atleistinas nuo šių delspinigių mokėjimo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 str. 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2015 m. birželio 18 d. sprendimą Nr. 1A-277.

2. Atleisti Pareiškėją nuo 2150 Eur akcizų delspinigių ir 535 Eur PVM delspinigių mokėjimo.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršėlienė

Komisijos nariai

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosylienė